

Beste ouders en leerlingen,

Wij willen het profielboekje vwo aanbieden om helderheid en duidelijkheid te verschaffen in de wereld van de bovenbouw en de profielkeuze in het bijzonder. Het kiezen voor een profiel en een vak in de vrije ruimte verdient zorg en aandacht. Je decaan is de eerst aangewezen persoon om je hierbij te helpen. Vaak is onvoldoende duidelijk welke mogelijkheden er zijn en welke gevolgen de keuze van een bepaald profiel heeft. Heb je uiteindelijk een keuze gemaakt en ben je in vwo 4 beland dan krijg je te maken met PTA's, SETS, VT's, PO's, handelingsdelen, studiewijzers, schoolexamens, etc. etc.

In dit boekje wordt als eerste de stappen binnen het profielkeuze begeleidingstraject en het bijbehorende tijdspad beschreven en verderop in dit boekje vind je een toelichting op de verschillende profielen zodat je je een beeld kunt vormen of een bepaald profiel bij je past. Ook is er een overzichtstabel waarin de keuzen per profiel overzichtelijk staan afgebeeld en zijn links naar het zgn. 'bolletjesoverzicht' vo – wo en de toelatingseisen voor de universitaire studies opgenomen zodat je kunt zien welke profiel-/vakeisen de verschillende studies stellen.

Het is belangrijk dat je goed kijkt wat er allemaal mogelijk is op profielgebied, maar realiseer je dat uiteindelijk een keuze met hoofd en hart gemaakt moet worden.

Kies het profiel dat je wilt en dat je kunt.

Saskia Benneker
Decaan vwo

Het keuzebegeleidingstraject

DATUM	ACTIVITEIT
November	Voorlichtingsavond tweede fase en profielkeuze aan ouders
November - Februari	Voorlichting profielkeuze aan de derde klassen
Februari	Advisering van de vakdocenten
Februari –April (met uitloop)	Individuele gesprekken met leerlingen
Maart	Adviezen aan leerlingen en ouders
April	Definitieve profielkeuze

DATUM ACTIVITEIT

Indien er vragen zijn omtrent de profielkeuze dan kun je alleen of samen met je ouders een afspraak maken met de decaan Saskia Benneker (ben@hetnieuwelyceum.nl) om de keuze te bespreken en/of te wijzigen.

Zelfstandig werken en zelfstandig leren

Zelfstandig werken en zelfstandig leren, daar draait alles om. Je leraar is niet meer het hele lesuur aan het woord, je moet veel meer dan vroeger zelf aan de slag met de lesstof. De lessen zijn anders georganiseerd dan je in de onderbouw gewend bent. Op HNL moet je niet alleen denken in lesuren, maar in studielast.

En onder de term studielast valt een heleboel, namelijk:

- Lestijd.
- Tijd waarin de leraren je begeleiden, je bijspijkeren.
- Tijd waarin je mentor de voortgang van je studie met je bespreekt.
- Tijd waarin je toetsen maakt en schooexamens doet.
- Tijd waarin je zelfstandig op school studeert in de mediatheek, bijvoorbeeld in tussenuren.
- Tijd waarin je op school opdrachten uitvoert, in groepjes werkt, etc.
- Tijd waarin je buiten school studeert, huiswerk maakt, theatervoorstellingen bezoekt en opdrachten uitvoert.
- Tijd waarin je onder begeleiding van de decaan op zoek gaat naar vervolgopleidingen en HBO- en universitaire opleidingen bezoekt tijdens meeloop- en proefstudeerdagen.

DE PROFIELEN

Waaruit bestaat een profiel?

Het studieprogramma in de bovenbouw wordt in vier delen verdeeld:

1. Gemeenschappelijk deel
2. Profielvakken (verplicht)
3. Profielkeuzevak(ken)
4. Het vrije deel

1. Het gemeenschappelijk deel

Het gemeenschappelijk deel heeft een algemeen vormende functie en bestaat uit een breed pakket aan vakken. De vakken in het gemeenschappelijk deel zijn voor iedereen op het vwo verplicht.

2. De profielvakken

De verplichte profielvakken vormen het hart van het profiel. Ieder profiel heeft verschillende vakken die kenmerkend zijn voor dit profiel.

3. Het profielkeuzevak

Naast de verplichte profielvakken moet je nog kiezen uit een aantal vakken die door de school worden aangeboden en verband houden met het profiel.

4. Het vrije gedeelte

In het geheel vrije deel moet je tenminste nog één vak kiezen om een extra invulling te geven aan je profiel. Het kan handig zijn om in dit gedeelte een vak te kiezen dat aansluit op je vervolgopleiding. Ook kun je hier eventueel een 2e extra vak kiezen.

Het profielwerkstuk.

Het profielwerkstuk is een verplicht onderdeel van de bovenbouw. Het werkstuk mag gaan over elk examenvak. Voor het profielwerkstuk wordt een cijfer gegeven dat gecombineerd wordt met het cijfer voor maatschappijleer en culturele kunstzinnige vorming (CKV): het zogenaamde combinatiecijfer dat meedoet in de zak/slaagregeling eind vwo 6.

De Rekentoets

Vanaf schooljaar 2018 -2019 telt de rekentoets **niet** meer mee in de kernvakken regeling voor het vwo. Iedere bovenbouwleerling heeft 4 kansen om de rekentoets met een voldoende resultaat af te sluiten. Zowel in vwo 5 als in vwo 6 wordt de rekentoets 2 keer aangeboden.

WELK PROFIEL PAST BIJ MIJ?

Wanneer past een profiel bij je? Op de volgende bladzijden staan de vier profielen met hun eigenschappen. Als je je aangesproken voelt door de begrippen die onder de kopjes interesses, studierichtingen en beroepen staan, dan is dat een profiel voor jou. Voor sommige leerlingen blijft het lastig een geschikt profiel te kiezen. Wat altijd kan helpen is het aanvragen van een extra gesprek met je decaan. Maar er zijn meer mogelijkheden om je voor te bereiden op je keuze.

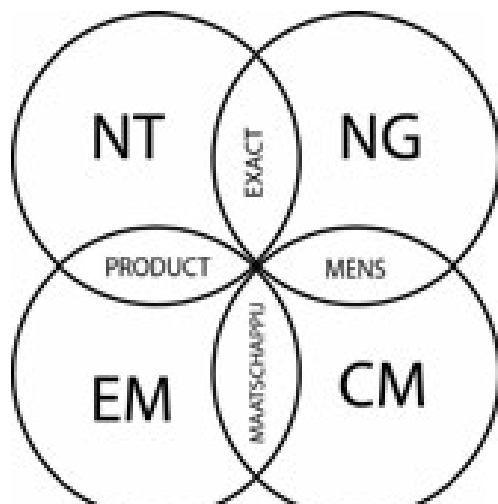
Hnl.dedecaan.net en Keuzeweb

Keuzeweb, het online programma dat je vindt op hnl.dedecaan.net is een internetsite die je helpt bij het maken van een goede profielkeus. Op de site is veel informatie te vinden over de vier profielen, de vakken die bij ons op school gegeven worden, de vervolgopleidingen die je kan gaan doen en de beroepen die daarmee samenhangen.

Door het maken van opdrachten en tests kom je tot goed inzicht in wat je mogelijkheden zijn. Je kan op elke gewenst moment inloggen op hnl.dedecaan.net en de opdrachten doen waaraan je op dat moment toe bent. Je decaan kan inzien welke opdrachten en tests je hebt gedaan. Naar aanleiding van je resultaten en uitkomsten kun je samen met ouders, decaan en mentor een passend profiel kiezen.

Je kunt op verschillende manieren naar de profielen kijken. Veel leerlingen denken dat NT en NG de “technische” profielen zijn die niet in hun belevingswereld thuishoren. Het is zeker waar dat deze twee profielen een beroep doen op de exacte kennis. CM en EM doen dat minder. Je bent echter in het profiel NG niet alleen met technische zaken bezig. Zoals je op de volgende bladzijden kunt lezen is omgaan met mensen belangrijk in de profielen CM en NG. Bij de profielen EM en NT ben je meer bezig met geld, economie en natuurwetenschap. Het is belangrijk dat je een profiel kiest dat bij je past.

Cultuur en Maatschappij

Een van de belangrijkste eigenschappen die je moet bezitten voor dit profiel is dat je creatief bent. In je latere beroep krijg je veel te maken met je creativiteit. Je hebt belangstelling voor kunst, cultuur en maatschappelijke vakken, taal en rechten. Je bent sociaal, belangstellend en een teamwerker. Ook is het handig als je goed kunt organiseren.

Voorbeelden van interesses

Talig
Inlevingsvermogen
Met mensen willen praten
Sociaal betrokken
Maatschappelijke interesse
Creativiteit
Werken met media
Artistiek

Voorbeelden van studierichtingen

Onderwijs
Communicatie/talige economie
Management
Controle
Geschiedenis
Hulpverlening
Kunst en cultuur
Toerisme/Hotelwezen/Horeca
Rechten
Sociale wetenschappen

Voorbeelden van beroepen

Beeldend kunstenaar
Docent
Journalist/voorlichter
Personeelsfunctionaris
Pedagoog
Art-director
Historicus/archeoloog
Sociaal werker
Musicus
Toneelspeler
Touroperator
Museum medewerker
Creatief therapeut
Taalkundige

Economie en Maatschappij

Het profiel Economie en maatschappij is heel geschikt voor degenen die geïnteresseerd zijn in economie, handel, management, communicatie of toerisme. Je bent ondernemend en houdt van organiseren. Ook kun je goed met mensen samenwerken en is rekenen voor jou geen probleem.

Voorbeelden van interesses

Adviseren op het gebied van financiën
Begrotingen opstellen
Leidinggeven en organiseren
Kantoorwerk
Cijferwerk
In- en verkoop
Marktonderzoek.
Wet en regelgeving
Zakelijke gesprekken voeren

Voorbeelden van studierichtingen

Handel/Vervoer
Rechten
Administratie
Bedrijfswetenschappen
Communicatie
Bestuur
Horeca/Hotelwezen
Economische wetenschappen
International Business

Voorbeelden van beroepen

Econoom
Administrateur
Bestuurskundige
Public-relations medewerker
Marktonderzoeker
Accountant
Belastingconsulent
Journalist
Docent
Personeelsmedewerker
Uitgever
Hotelmanager
Makelaar
Advocaat

Natuur en Gezondheid

Dit profiel past bij je als je belangstelling hebt voor mensen, dieren en/of planten. Je moet goed uit de voeten kunnen met de exacte vakken. Je bent nieuwsgierig en wilt graag weten hoe dingen ontstaan en hoe ze werken. Je vindt het leuk om met mensen te werken en ze te helpen.

Voorbeelden van interesses

Adviseren op het gebied van gezondheid
Natuur
Voeding
Mensen helpen en verzorgen op medisch gebied
Milieu en landbouw Agrarisch
Onderzoek doen en problemen oplossen.

Voorbeelden van studierichtingen

Medische opleidingen/zorg
Agrarische sector
Leefbaarheid
Milieu
Onderzoek, productie en techniek
Natuurwetenschappen
Bewegingsagogie
Scheepvaart

Voorbeelden van beroepen

Fysiotherapeut
Huisarts
Medisch specialist
Tandarts
Apotheker
Diëtist
Landschapsarchitect
Levensmiddelentechnoloog
Laboratoriummedewerker
Milieudeskundige
Bacterioloog
Maritiem technicus
Kust- en zeevaartstudies
Landbouwkundig ingenieur

Natuur en Techniek

Dit profiel is iets voor jou als je interesse hebt voor natuurwetenschap en voor techniek. Je bent nieuwsgierig en wilt graag weten hoe dingen werken. Je kunt logisch denken en zorgvuldig werken. Je wilt graag ontwerpen en onderzoeken. Omdat je veel te maken zult krijgen met berekeningen is het handig als je aanleg hebt voor de vakken wiskunde en natuurkunde en dat je ruimtelijk inzicht hebt. Ook met de computer moet je goed overweg kunnen.

Voorbeelden van interesses

Machines
Bouwkunde
Elektriciteit
Computers
Ontwerpen
Rekenen
Stoffen onderzoeken Research

Voorbeelden van studierichtingen

Technische wetenschappen
Leefbaarheid
Milieu
Technische communicatie
Onderzoek, productie en techniek
Informatica
Chemie
Bouwkunde
Elektronica
Wiskunde

Voorbeelden van beroepen

Scheikundig ingenieur
Bouwkundige
Milieutechnoloog
Communicatiespecialist
Landmeter
Researchmedewerker
Bio-farmaceut
Werktuigbouwkundige
Computerdeskundige
Piloot
Laborant
Elektrotechnicus
Biochemicus
Geoloog

De Profielen in beeld

2 ^e fase Gymnasium		m.i.v. 2018			
		CM	EM	NG	NT
Gemeenschappelijk deel	verplicht	Nederlands Engels of Cambridge (CAE) LTC of GTC maatschappijleer lo anw	Nederlands Engels of Cambridge (CAE) LTC of GTC maatschappijleer lo anw	Nederlands Engels of Cambridge (CAE) LTC of GTC maatschappijleer lo anw	Nederlands Engels of Cambridge (CAE) LTC of GTC maatschappijleer lo anw
					grijs vlak = keuze maken
Profiel verplicht	verplicht	geschiedenis wis C (of wis A)	wis A (of wis B) economie geschiedenis	wis A (of wis B) biologie scheikunde	wis B natuurkunde scheikunde
Profiel keuze	1 van de 2 + 1 van de 2	aardrijkskunde economie kunst Duits/Goethe, Frans of Spaans	1 van aardrijkskunde de 3 bedrijfsconomie Duits/Goethe, Frans of Spaans	1 van aardrijkskunde de 2 natuurkunde	1 van wis D de 2 biologie
	verplicht keuze				
Vrij deel	verplicht keuze	1 examenvak CM aardrijkskunde biologie economie Duits/Goethe Frans Spaans kunst bedrijfsconomie	1 examenvak EM aardrijkskunde biologie Duits/Goethe Frans Spaans kunst bedrijfsconomie natuurkunde	1 examenvak NG aardrijkskunde economie geschiedenis Duits/Goethe Frans Spaans kunst bedrijfsconomie natuurkunde	1 examenvak NT aardrijkskunde biologie economie geschiedenis Duits/Goethe Frans Spaans kunst bedrijfsconomie
Geheel vrij deel	evt. keuze	LTC of GTC evt. 2 ^e examenvak	LTC of GTC evt. 2 ^e examenvak	LTC of GTC evt. 2 ^e examenvak	wis D LTC of GTC indien mogelijk
	vrije keuze cursus	DEL F	DEL F	DEL F	DEL F cursus, geen schoolexamen
Profielwerkstuk	verplicht	levensbeschouwing lob mentoren	levensbeschouwing lob mentoren	levensbeschouwing lob mentoren	levensbeschouwing lob mentoren
	verplicht	profielwerkstuk voor vak naar keuze	profielwerkstuk voor vak naar keuze	profielwerkstuk voor vak naar keuze	profielwerkstuk voor vak naar keuze

De Profielen in beeld

	CM	EM	NG	NT
2^e fase Atheneum				
Gemeenschappelijk deel	<p>↑ verplicht</p> <p>Nederlands Engels of Cambridge (CAE) Duits/Goethe, Frans of Spaans maatschappijleer lo ckv anw</p>	<p>↑ verplicht</p> <p>Nederlands Engels of Cambridge (CAE) Duits/Goethe, Frans of Spaans maatschappijleer lo ckv anw</p>	<p>↑ verplicht</p> <p>Nederlands Engels of Cambridge (CAE) Duits/Goethe, Frans of Spaans maatschappijleer lo ckv anw</p>	<p>↑ verplicht</p> <p>Nederlands Engels of Cambridge (CAE) Duits/Goethe, Frans of Spaans maatschappijleer lo ckv anw</p>
Profiel verplicht	<p>↑ verplicht</p> <p>geschiedenis wis C (of wis A)</p>	<p>↑ verplicht</p> <p>wis A (of wis B) economie geschiedenis</p>	<p>↑ verplicht</p> <p>wis A (of wis B) biologie scheikunde</p>	<p>↑ verplicht</p> <p>wis B natuurkunde scheikunde</p>
Profiel keuze	<p>↑ verplicht keuze</p> <p>↑ 1 van de 2 + ↑ 1 van de 2</p> <p>aardrijkskunde economie kunst Duits/Goethe, Frans of Spaans</p>	<p>↑ verplicht keuze</p> <p>↑ 1 van de 3 de 3</p> <p>aardrijkskunde bedrijfsconomie Duits/Goethe, Frans of Spaans</p>	<p>↑ verplicht keuze</p> <p>↑ 1 van de 2 de 2</p> <p>aardrijkskunde natuurkunde</p>	<p>↑ verplicht keuze</p> <p>↑ 1 van de 2 de 2</p> <p>wis D biologie</p>
Vrij deel	<p>↑ verplicht keuze</p> <p>1 examenvak CM aardrijkskunde biologie economie Duits/Goethe Frans Spaans kunst bedrijfsconomie</p>	<p>↑ verplicht keuze</p> <p>1 examenvak EM aardrijkskunde biologie Duits/Goethe Frans Spaans kunst bedrijfsconomie natuurkunde</p>	<p>↑ verplicht keuze</p> <p>1 examenvak NG aardrijkskunde economie geschiedenis Duits/Goethe Frans Spaans kunst bedrijfsconomie natuurkunde wis D</p>	<p>↑ verplicht keuze</p> <p>1 examenvak NT aardrijkskunde biologie economie geschiedenis Duits/Goethe Frans Spaans kunst bedrijfsconomie wis D</p>
Geheel vrij deel	<p>↑ evt. keuze</p> <p>↑ vrije keuze cursus</p> <p>↑ verplicht</p> <p>↑ verplicht</p> <p>evt. keuze vrije keuze cursus verplicht verplicht</p>	<p>↑ evt. keuze</p> <p>↑ vrije keuze cursus</p> <p>↑ verplicht</p> <p>↑ verplicht</p> <p>evt. 2^e examenvak Delf levensbeschouwing job mentoren profielwerkstuk voor vak naar keuze</p>	<p>↑ evt. keuze</p> <p>↑ vrije keuze cursus</p> <p>↑ verplicht</p> <p>↑ verplicht</p> <p>evt. 2^e examenvak Delf levensbeschouwing job mentoren profielwerkstuk voor vak naar keuze</p>	<p>↑ evt. keuze</p> <p>↑ vrije keuze cursus</p> <p>↑ verplicht</p> <p>↑ verplicht</p> <p>Wis D alleen met wis B indien mogelijk cursus, geen schoolexamen Delf levensbeschouwing job mentoren profielwerkstuk voor vak naar keuze</p>

VEELGESTELDE VRAGEN:

Vraag: Kan ik tijdens het vierde jaar een vak laten vallen?

Antwoord: Ja, mocht blijken dat het 2^e vak te zwaar is dan kun je het laten vallen.

V: Kan ik tijdens het jaar van profiel wisselen?

A: Nee, je mist dan een of enkele vakken die aan het begin van het vierde jaar gestart zijn. Uitzondering: een vak uit je vrije ruimte 'past' binnen het andere profiel.

V: Is het slim om in het profiel C&M economie erbij te kiezen?

A: Ja, maar kies er dan Wi A bij voor een economische studie. Het is wel zo dat economie in dit profiel vaak een lastig vak blijkt

V: Kan ik ook twee profielen kiezen?

A: Ja dat kan. Door slim te kiezen kan je in de vrije ruimte kiezen voor vakken uit een ander profiel.

Door in het profiel N&T te kiezen voor biologie heb je ook het N&G profiel.

Door bij C&M aardrijkskunde en economie te kiezen of MVT en economie heb je ook het E&M profiel.

V: Kan ik met het profiel C&M een economische studie kiezen?

A: Ja, als je Wi A in je profiel kiest (natuurlijk is de keuze van economie als profielkeuzevak of vak in het vrije deel dan verstandig)

V: Kun je tegen het advies van je docenten en decaan een bepaald vak toch kiezen?

A: Ja, maar de ervaring wijst uit dat dat in de meeste gevallen onverstandig is.

BEGRIPPENLIJST

Centraal schriftelijk eindexamen (CSE)

Het centraal schriftelijke eindexamen wordt afgenomen aan het einde van vwo 6 op een door de overheid vastgesteld moment.

Examendossier

Het examendossier bestaat uit alle voor het schoolexamen meetellende resultaten die een leerling gedurende de bovenbouw heeft behaald. Zowel de beoordelingen van de theoretische toetsen als van de praktische opdrachten horen hiertoe.

Gemeenschappelijk deel

Omvat alle vakken die de overheid voor alle leerlingen van een bepaald opleiding verplicht heeft gesteld.

Handelingsdeel (HD)

Een handelingsdeel is een onderdeel van een bepaald vak, dat "naar behoren" moet worden uitgevoerd.

Praktische Opdrachten (PO)

Een praktische opdracht is een (onderzoeks-) opdracht waarin voornamelijk vaardigheden worden getoetst.

Profiel

Vaste combinatie van vakken. Leerlingen kiezen een profiel dat opleidt tot de door hen gewenste vervolgopleidingen.

Profielvak

Een van de verplichte vakken voor iedere leerling die dat profiel gekozen heeft.

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)

Het Programma van Toetsing en Afsluiting wordt ieder jaar aan de leerling uitgereikt en is ook terug te vinden op de school website. Hierin staan alle voorschriften en regels met betrekking tot het schoolexamen en het centraal schriftelijk examen, de overgang ect. De inhoud en wegingen van alle toetsen van het schoolexamen en alle toetsen, die meetellen voor het overgangsrapport van vwo 4 en vwo 5 zijn in de verzameling van vak-PTA's opgenomen.

Schoolexamen (SE)

In elk jaar van de bovenbouw word je regelmatig getoetst. Dit gebeurt zowel in de vorm van toetsen (SET) als van praktische opdrachten. De resultaten daarvan vormen het schoolexamen.

Schoolexametoetsen (SET)

Een schoolexametoets is een mondelinge of schriftelijke toets, die meetelt voor het schoolexamen.

Voortgangstoetsen (VT)

Naast de toetsen die voor het schoolexamenmeetellen, zullen de leerlingen regelmatig voortgangstoetsen maken. Deze geven de docent ende leerling informatie over de mate waarin de leerling de stof beheerst. De voortgangstoetsentellen mee voor de overgang van vwo 4 naar vwo 5 en de overgang van vwo 5 naar vwo 6, maar vormen geen onderdeel van het eindexamendossier.

Vrij deel

Naast de vakken uit het gemeenschappelijk deel en het profieldeel ga je nog een vak kiezen in het vrije deel van het studieprogramma.

Het vrije deel wordt voor een deel ingevuld door de school met o.a. het vakken levensbeschouwelijke vorming (LVB), het mentoraat en de werkweken. In het vrije deel kan je ook een tweede of eventueel derde examenvak kiezen. Deze extra-extra vakken worden niet automatisch ingeroosterd. Je gaat hier grotendeels zelfstandig, in je eigen tijd, mee aan de slag. De toetsen in deze vakken worden wel gezamenlijk gemaakt.

Vergoopleidingen

Via onderstaande links vind je de toelatingseisen voor alle opleidingen op universitair niveau die er in Nederland te vinden zijn. Bekijk de lijsten goed, het kan je misschien helpen bij het kiezen van een profiel of vakken in het vrije deel.

Het Nieuwe Lyceum

[toelatingseisen universitaire studies in Nederland](#)

[bolletjesschema vo - wo](#)